

در سفر انریکه مورا به تهران چه اتفاقاتی افتاد؟

معاون مسؤل سیاست خارجی اتحادیه اروپا در روزهای پایانی هفته گذشته به تهران آمد، سفری که بورل آن را مثبت خواند و امیرعبداللهیان هم آن را فرصت مجددی برای تمرکز بر ابتکارات به منظور حل موضوعات باقیمانده برشمرد.

به گزارش سایت خبری پرسون، پس از توافق تلفنی اخیر حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و «جوزپ بورل» مسؤل سیاست خارجی اتحادیه اروپا، «انریکه مورا» معاون بورل و هماهنگ کننده گفت‌وگوها در وین دو روز پایانی هفته گذشته در تهران حضور داشت. او در آستانه سفرش به تهران در توثیتی نوشته بود که با علی باقری مذاکره کننده ارشد ایران و دیگر مقامات ایرانی درباره مذاکرات وین و دیگر موضوعات گفت‌وگو خواهد کرد و و کار بر روی بستن شکاف‌ها ادامه دارد.

این دومین سفر مورا به تهران در سال جدید خورشیدی و با گذشت دو ماه از وقفه در مذاکرات وین در ۲۰ اسفند ماه سال گذشته (۱۴۰۰) بود. مورا هفتم فروردین ماه سالجاری نیز به تهران سفر و ضمن دیدار با علی باقری با امیرعبداللهیان هم ملاقات کرد.

سعید خطیب‌زاده سخنگوی وزارت امور خارجه روز دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه در نشست هفتگی با خبرنگاران درباره این سفر گفته بود: مذاکرات جمهوری اسلامی ایران و ۴+۱ از یک طرف و آمریکا در وین، تا امروز بدون وقفه ادامه داشته است. مکتی در حضور در وین رخ داده، ولی رد و بدل پیام‌ها از طریق هماهنگ کننده گفت‌وگوها در حال انجام است. سفر مورا بعد از تماس تلفنی امیرعبداللهیان و بورل انجام می‌شود. به این معنا نیست که بعد از وقفه‌ای، ایشان با پیام جدیدی می‌آید. پیام‌ها به صورت مستمر بین ایران و آمریکا از طریق اتحادیه اروپا در حال رد و بدل شدن است. البته لازم بود با توجه به پیشنهاد بورل و استقبال امیرعبداللهیان دیدار حضوری انجام و رایزنی‌هایی در تهران انجام شود. مورا با آقای باقری مذاکره کننده ارشد جمهوری اسلامی ایران ملاقاتی خواهد داشت. البته دستورکار گفت‌وگوها در تهران تقریباً روشن است. امیدواریم بتوانیم بعد از انجام این گفت‌وگوها، نتیجه را بهتر اعلام کنیم.

علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی روز سه‌شنبه ۲۰ اردیبهشت ماه در توثیتی در آستانه سفر «انریکه مورا» به تهران نوشت: پیشبرد همزمان مذاکرات وین برای رفع تحریم‌های ظالمانه که ادامه آن با سفر انریکه مورا به ایران دنبال می‌شود، با اجرای شجاعانه طرح تحول اقتصادی، ضمن آنکه نشان‌دهنده ظرفیت بالای مردمی برای اقدامات بزرگ است، از تسلط دولت بر مهمترین پرونده‌های سیاسی و اقتصادی کشور خبر می‌دهد.

روز چهارشنبه ۲۱ اردیبهشت ماه تصاویر و فیلم دیدار مورا با علی باقری در محل وزارت امور خارجه منتشر شد و این گفت‌وگو روز پنجشنبه نیز ادامه یافت و مورا پنجشنبه شب تهران را ترک کرد تا به بروکسل بازگردد. البته خبر دیگری از ملاقات‌هایی که بورل گفته بود با مقامات ایرانی خواهد داشت، منتشر نشد.

روز پنجشنبه همزمان با حضور مورا در تهران، شیخ تمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر در پاسخ به دعوت آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی سفری یک روزه به تهران داشت. سفری که پیش از این برخی آن را واسطه‌گری بین ایران و آمریکا خوانده بودند و سعید خطیب‌زاده سخنگوی وزارت امور خارجه (+) در این باره اظهار داشت: دستورکار سفر امیر قطر قطعا دستورکار دوجانبه و منطقه‌ای و رایزنی درباره موضوعات بین‌المللی است. ایران و ۴+۱ در یک طرف جوی قرار دارند و آمریکا در طرف دیگر جوی و احتیاج به وساطت بین ایران و ۴+۱ نباشد. ضمن این‌که قطر همواره همراه جمهوری اسلامی ایران در راستای احقاق حقوقش بوده است.

در این میان، وزارت امور خارجه قطر، بامداد امروز (شنبه)، اعلام کرد که «محمد بن عبدالرحمن آل ثانی» وزیر خارجه این کشور که در سفر روز پنجشنبه امیر قطر به تهران او را همراهی می‌کرد، با «رابرت مالی» نماینده آمریکا در امور ایران تلفنی گفت‌وگو کرده است. وزارت امور خارجه قطر بدون ذکر جزئیات بیشتر خبر داد که دو طرف در این تماس تلفنی درباره روابط دوجانبه، جدیدترین تحولات مربوط به توافق هسته‌ای و پاره‌ای از مسائل مورد اهتمام مشترک رایزنی کرده‌اند.

* هر دو مسیر خنثی‌سازی و رفع تحریم‌ها پیگیری می‌شود

روز چهارشنبه ۲۱ اردیبهشت ماه و همزمان با حضور مورا در تهران، حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه در توثیتی نوشت: هر دو مسیر خنثی‌سازی و رفع تحریم‌ها پیگیری می‌شود. مصون‌سازی کشور از مسیر تحول اقتصادی و توزیع عادلانه نظام پرداخت یارانه یک راهبرد اصلی است. مذاکره برای لغو تحریم‌ها، با رعایت خطوط قرمز ایران در رسیدن به توافقی خوب، قوی و پایدار در مسیر درست خود پیگیری می‌شود.

از سوی دیگر یک مقام دولت آمریکا چهارشنبه شب اعلام کرد که «انریکه مورا» در سفرش به تهران حامل پیام جدیدی از سوی ایالات متحده نیست. «اکسیوس» (+) در این خصوص به نقل از یک مقام ارشد دولت آمریکا مدعی شد که دولت بایدن امیدوار است ایرانی‌ها از خواسته خود در مورد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی صرف‌نظر کنند و پیش‌نویس توافقی را که در وین به دست آمد، امضا کنند.

پنجشنبه ۲۲ اردیبهشت ماه نیز «پیتر استانو»، سخنگوی سرویس سیاست خارجی اتحادیه اروپا در اظهاراتی عنوان کرد: نقش و منفعت هماهنگ‌کننده است تا هر کاری که می‌تواند را برای نجات این توافق انجام دهد.

پیتر استانو همچنین خاطرنشان کرد: جوزپ بورل متعهد است «هر آنچه امکان دارد را برای به خاتمه رساندن مذاکرات مربوط به پایبندی به برجام انجام دهد». او همچنین تأکید کرد که کشورهای عضو اتحادیه اروپا، طرف‌های برجام و جامعه بین‌المللی خواستار انجام این اقدامات از سوی بورل هستند، زیرا این توافق «بخش مهمی از معماری منع اشاعه است».

در مدت حضور مورا در تهران اظهارنظری از سوی مقامات ایرانی و اتحادیه اروپا درباره مذاکرات مورا در تهران منتشر نشد.

مورا پیش از ظهر جمعه در توئیتی نوشت که پلیس آلمان در فرودگاه فرانکفورت مانع از ادامه سفر او شده و گذرنامه و گوشی‌هایش را گرفته‌اند. وی پس از آن در توئیتی دیگر نوشت که «به همراه دو همکارم، «استفان کلمنت» سفیر اتحادیه اروپا در سازمان ملل در وین و «برونو شول» رئیس گروه ویژه ایران سرویس اقدام خارجی اتحادیه اروپا آزاد شده‌ایم. ما را جدا از هم نگهداشتند. از ارائه هرگونه توضیح در مورد آنچه که به نظر نقض کنوانسیون وین است، خودداری کردند».

او همچنین در توئیتی دیگر نوشته بود: «در حالی که منتظریم تا سفرم به بروکسل ادامه یابد، می‌خواهم تأکید کنم که در تهران، لزوم توقف اعدام «احمد رضا جلالی» را مطرح کردم و خواستار آزادی او به دلایل بشردوستانه شدم».

پلیس آلمان هم در این باره اعلام کرد که این سه دیپلمات را به مدت ۴۰ دقیقه بازداشت کرده؛ به گفته پلیس، این بازداشت بر اساس شاخص‌های رایانه‌ای صورت گرفته و ارتباطی به خود این اشخاص نداشته و طبق توضیحات پلیس آلمان، یکی از دلایل بازداشت آنها به مسیر پروازی‌شان مربوط بوده است. پایگاه خبری - تحلیلی پولیتیکو نیز نوشت دلیلی که در بین مقام‌های اتحادیه اروپا مطرح می‌شود این است که این سه دیپلمات به دلیل تغییر برنامه‌هایشان در تهران مجبور شده‌اند چندین بار بلیط سفرشان به اروپا را عوض کنند و همین موضوع احتمالاً باعث ارسال اتوماتیک هشدار برای پلیس مرزی شده و پلیس هم توجهی به هویت مسافران نکرده است.

پس از آن بود که جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پیش از ورود به جلسه سران گروه هفت گفت که سفر «انریکه مورا» به تهران مثبت بود و مذاکرات با ایران بزودی از سر گرفته می‌شود. وی در این باره توضیح داد: «مذاکرات هسته‌ای با ایران تعلیق شده بود، اما سفر هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا به ایران اجازه از سرگیری مذاکرات را داد». این مقام ارشد اروپایی با ابراز امیدواری نسبت به در دسترس بودن حصول توافق بین ایران و طرف‌های غربی در وین، اظهار داشت: «چشم‌انداز رسیدن به یک توافق نهایی وجود دارد».

پس از بورل، حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز روز جمعه ۲۳ اردیبهشت در توئیتی نوشت: در توافق با آقای بورل، سفر آقای مورا به تهران و گفت‌وگوهایش با همکارم آقای باقری، فرصت مجددی بود تا بر ابتکارات برای حل موضوعات باقیمانده مذاکرات وین متمرکز شویم. توافق خوب و قابل اتکا در دسترس است، اگر آمریکا تصمیم سیاسی خود را گرفته و به تعهداتش پایبند باشد. تماس‌ها ادامه دارد.

عصر جمعه نیز «لورنس نورمن» خبرنگار نشریه آمریکایی «وال استریت ژورنال» ارزیابی یک دیپلمات ارشد اروپایی از احتمال به نتیجه رسیدن مذاکرات وین و توافق با ایران را منتشر کرد مبنی بر این‌که: «ما همچنان موانع دشواری بر سر راه رسیدن به توافق داریم، اما گفت‌وگوی طولانی و صریح با طرف ایرانی نشان داد که آن‌ها متعهد هستند. البته آمریکایی‌ها نیز متعهد هستند. بنابراین هنوز راه برای غلبه بر این مشکلات باز است و این همان چیزی است که در حال کار بر روی آن هستیم».

البته در این میان یکی از سخنگویان وزارت خارجه آمریکا در اظهاراتی از سفر «انریکه مورا» به ایران تقدیر کرد و در عین حال یادآور شد: «با وجود این، در حال حاضر، توافق قطعی نیست. لازم است ایران تصمیم بگیرد که آیا می‌خواهد روی شرایط بیرونی اصرار بورزد یا این‌که می‌خواهد به سرعت توافق به خاتمه برسد. این توافق از نظر ما به نفع همه طرف‌ها است. ما و شریکانمان آماده هستیم و از مدتی قبل چنین آمادگی را داشته‌ایم. حالا نوبت ایران است».

بعد از امیرعبداللهیان نیز؛ علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی جمعه شب در توئیت نوشت: مذاکرات وین به مرحله‌ای رسیده که گره آن تنها با پایبندی طرف خاطی به راهکارهای منطقی و اصولی ایران باز می‌شود. آمریکا با بدعهدی و اروپا با بی‌عملی، فرصت بهره‌مندی از حسن‌نیت اثبات شده ایران را به نابودی کشاندند. اگر اراده‌ای برای بازگشت دارند، ما آماده‌ایم و توافق در دسترس است.

در این میان روزنامه وال استریت ژورنال با اشاره به روند فعلی و موازنه تغییر یافته بین ایران و آمریکا نوشت: با ادامه وضع موجود، ایران احساس پیروزی و آمریکا را تحقیر می‌کند. در این روزنامه آمریکایی آمده است: ایران از تحریم‌های شدید، آشوب، ترور هدفمند مقامات و دانشمندان، خرابکاری هسته‌ای، جنگ در سوریه، ناآرامی‌ها در عراق و بیماری همه‌گیر کرونا، جان سالم به‌در برده و احساس پیروزی می‌کند. سیاستمداران آمریکایی که اغلب به سیاست خارجی به‌عنوان یک معامله فکر می‌کنند. آیت‌الله خامنه‌ای رهبر عالی ایران، اما نه تحت تأثیر تحریم‌ها قرار می‌گیرد و نه از پاداش‌های مالی اغوا می‌شود. گفت‌وگوها با آمریکا به واسطه دیپلمات‌های اروپایی، خود میدانی برای تحقیر آمریکاست، زیرا دیپلمات‌های آمریکایی اجازه ملاقات با هم‌تایان ایرانی خود را ندارند.

منبع: فارس